

5. *Про спрощену систему оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва. Указ Президента України від 3.07. 1998 р. № 727/98. / [Електронний ресурс]- Режим доступу : zakon .rada .gov.ua /laws/show/ 727 /98/ ed19980703*
 6. *Мале підприємництво в Україні. Збірник нормативно-правових актів / За ред. О. В. Кужель, А. К. Кінаха, В. В. Костицького. - К.: Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи, 1999. - 190 с.*
-

Таровська Оксана Іванівна, магістр 1 курсу,
Ляхович Галина Іванівна, к. н. д. у., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки
маркетингу і менеджменту,

ПЕРЕДУМОВИ СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СПРАВИ

Після проголошення 16 липня 1990 р. Декларації про державний суверенітет України, Українська держава розпочала самостійне економічне життя, самостійно створюючи та реалізуючи власну митну політику. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 1990 р. було створено Управління державного митного контролю при Раді Міністрів УРСР.

На вказане управління було покладено розробку пропозицій в галузі митної політики та участь в її реалізації; керівництво митною справою, а також її вдосконалення; забезпечення державного контролю за додержанням встановленого порядку переміщення через митний кордон товарів та інших предметів [1].

Закон УРСР "Про перелік міністерств та інші центральні органи державного управління Української РСР" від 13 травня 1991 р. встановив, що "державні комітети Української РСР, за винятком Комітету державної безпеки Української РСР, створюються, реорганізуються і ліквідуються Кабінетом Міністрів Української РСР". Як наслідок, Управління державного митного контролю при Раді Міністрів УРСР було перетворено у Державний комітет митного контролю [2; 3].

Важливим етапом становлення митної служби в Україні стало прийняття Закону України "Про митну справу в Україні" 25 червня 1991 р., який удосконалив норми щодо керівництва митною справою. Так, "Кабінет Міністрів України організовував і забезпечував здійснення митної справи. Безпосередньо керівництво митною справою покладалося на Державну митну службу, яка була центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом. Положення про Державну митну службу України затверджувалося Президентом України" [4].

11 грудня 1991 р. Указом Президента України було утворено Державний митний комітет (1991-1996 рр.) і затверджено Тимчасове Положення про нього. Вперше в незалежній Україні було визначено правовий статус центрального органу державного управління в сфері митної справи: "комітет несе відповідальність за реалізацію митної політики України, забезпечення додержання законодавства про митну справу, ефективне функціонування митної служби. Комітет є керівним органом єдиної державної митної системи, що включає митниці та підпорядковані Комітетові підприємства й організації" [5].

Першим кодифікованим актом, які заклав нормативно-правову основу розвитку митної служби в Україні, став Митний кодекс, прийнятий Верховною Радою України 12 грудня 1991 р., який вперше визначив, що "спеціально уповноваженим органом в галузі митної справи є Державна митна служба України, яка є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом. Державна митна служба України приймає нормативні акти тільки відповідно до Кодексу та інших законів. Забороняється регулювання митної справи прямо не передбаченими у законодавстві України актами і діями державних та недержавних органів" [6].

20 січня 1995 р. Указом Президента було затверджено нове Положення про Державний митний комітет України, згідно якого Державний митний комітет України (Держмитком) був визнаний центральним органом державної виконавчої влади, підвідомчим Кабінету Міністрів України. Комітет організував здійснення митної політики, забезпечував ефективне функціонування митної системи [7].

29 листопада 1996 р. Державного митний комітет України було ліквідовано, а на його базі утворено Державну митну службу України (Держмитслужбу) як центральний орган виконавчої влади, яка була правонаступником ліквідованого Державного митного комітету України стосовно його зобов'язань, прав та обов'язків. 8 лютого 1997 р. було затверджено Положення Про Державну митну службу України, яка мала забезпечувати проведення в життя державної митної політики, організувати функціонування митної системи, здійснювати керівництво дорученою сферою, нести відповідальність за її стан і розвиток [8; 9].

В подальшому правовий статус Державної митної служби України визначався Положеннями про Держмитслужбу України, яке приймалися в різні періоди (24.08.2000 р.; 18.07.2007 р.; 12.05.2011 р.). Тим не менше, за Держмитслужбою зберігався статус центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи, який забезпечував реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Протягом 2013-2014 рр. головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань забезпечення єдиної державної податкової політики, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики було Міністерство доходів і зборів України [10].

21 травня 2014 р. Постановою Кабінету Міністрів України було утворено Державну фіскальну службу як центральний орган виконавчої влади, реорганізувавши Міністерство доходів і зборів шляхом перетворення [11; 12]. В структурі ДФС знаходиться Департамент організації митного контролю, Департамент адміністрування митних платежів, Департамент організації протидії митним правопорушенням, Департамент податкових та митних експертиз, Департамент спеціалізованої підготовки та кінологічного забезпечення.

Таким чином, Державна фіскальна служба України (ДФС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сфері державної митної справи, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування митного законодавства. ДФС очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра фінансів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Про створення Управління державного митного контролю при Раді Міністрів УРСР [Електронний ресурс]. : постанова Ради Міністрів Української РСР від*

- 23 серп. 1990 р. № 10306-ХІІ / ЛігаЗакон. – Режим доступу: http://www.search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP900222.html. - Назва з екрану.
2. Про перелік міністерств та інші центральні органи державного управління Української РСР [Електронний ресурс]. : закон УРСР від 13 трав. 1991 р. № 1262-ХІІ / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1030%D0%B1-12>. - Назва з екрану.
 3. Про порядок реалізації Закону УРСР "Про перелік міністерств та інші центральні органи державного управління Української РСР" [Електронний ресурс]. : постанова Кабінету Міністрів Української РСР від 24 трав. 1990 р. № 12 / ЛігаЗакон. – Режим доступу: http://www.search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP910012.html.
 4. Про митну справу в Україні [Електронний ресурс]. : закон УРСР від 25 черв. 1991 р. № 1262-ХІІ / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1262-12>. - Назва з екрану.
 5. Про утворення Державного митного комітету України [Електронний ресурс]. : указ Президента України від 11 груд. 1991 р. № 11 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1/91>.
 6. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р. № 1970-ХІІ [Електронний ресурс]. / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1970-12>. - Назва з екрану.
 7. Про Положення про Державний митний комітет України [Електронний ресурс]. : указ Президента України від 20 січ. 1995 р. № 73/95 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon0.rada.gov.ua/laws/show/73/95>.
 8. Про Державну митну службу України [Електронний ресурс]. : указ Президента України від 29 лист. 1996 р. № 1145/96 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1145/96>. - Назва з екрану.
 9. Про Положення про Державну митну службу України [Електронний ресурс]. : указ Президента України від 8 лют. 1997 р. № 126/97 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/126/97>.
 10. Про Міністерство доходів і зборів України [Електронний ресурс]. : указ Президента України від 18 бер. 2013 р. № 141/201 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/141/2013>.
 11. Про утворення Державної фіскальної служби [Електронний ресурс]. : постанова Кабінету Міністрів України від 21 трав. 2014 р. № 160 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-2014-n>. - Назва з екрану.
 12. Положення про Державну фіскальну службу України [Електронний ресурс]. : постанова Кабінету Міністрів України від 21 трав. 2014 р. № 236 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-n>. - Назва з екрану.
-